

RESOLVE

NETWORK

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Migracioni, ekstremizmi
dhe lojërat e rrezikshme
të fajësisë:
Zhvillimet dhe dinamikat
në Serbi

Marina Lažetić

Raporti i plotë DOI: <https://doi.org/10.37805/wb2021.1>

Pikëpamjet e shprehura në këtë botim janë të autorit. Ato nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e "RESOLVE Network", "U.S. Institute of Peace" (Institutit të Paqes të SHBA-ve) ose ndonjë organi qeveritar të SHBA-ve.

Ardhja e shpejtë e qindra mijëra migrantëve në Bashkimin Evropian (BE) nga Lindja e Mesme, Azia Jugore dhe Afrika¹ duke filluar nga viti 2015 përkoi me një rritje të mbështetjes për retorikën kundër imigrantëve dhe për ekstremin e djathtë në shumë vende të Evropës.² Një numër i konsiderueshëm i këtyre migrantëve erdhën në BE nëpërmjet asaj që u bë e njohur si "Balkan Route" (Rruga Ballkanike),³ një rrugë kryesore tokësore transiti që kalon nëpër Ballkanin Perëndimor.⁴ Megjithatë, në vitin 2016, rruga u "mbyll" zyrtarisht, duke lënë plotësisht të bllokuar në Ballkan shumë nga ata njerëz që përpiqeshin të arrinin në Evropë.⁵ Në vitin 2020, për shembull, kishte në çdo kohë rreth 7000 migrantë dhe refugjatë të pranishëm brenda kufijve të Serbisë.⁶ Prania e migrantëve brenda vendeve të Ballkanit nuk kaloi pa u vënë re dhe, në disa raste, madje nxiti rritjen e aktivitetit brenda për brenda dhe mobilizimin e aktorëve të ekstremit të djathtë që kundërshtonin praninë e tyre në rajon. Nëpërmjet shqyrtimit të këtij fenomeni, ky raport fokusohet në dinamikën rreth migracionit dhe reagimet ndaj tij të ekstremit të djathtë në Serbi, një nga vendet në "Balkan Route" (Rruga Ballkanike).

Ndonëse në Serbi ka besime raciste, të tilla si "teoria e zëvendësimit të madh", një teori konspirative që pretendon se "evropianët e bardhë vendas po zëvendësohen në vendet e tyre nga imigrantë me ngjyrë

- 1 Shprehja "kriza e migracionit" është e futur në thonjëza përgjatë të gjithë këtij raporti për të pasqyruar diskursin e përgjithshëm mbi migracionin, duke vënë në dukje gjithashtu se kriza nuk ka të bëjë domosdoshmërisht me vetë migracionin se sa me gjuhën, diskursin social dhe politik dhe paaftësinë e shteteve dhe organizatave ndërkombëtare për të rënë dakord për mënyrën më të mirë të ofrimit të ndihmës dhe mbrojtjes për njerëzit në kufi, brenda kufirit dhe në afërsi të kufirit.
- 2 "Europe and Right-Wing Nationalism: A Country-by-Country Guide" (Evropa dhe nacionalizmi i djathtë: një udhëzues sipas shtetit) *BBC News*, 13 nëntor 2019, <https://www.bbc.com/news/world-europe-36130006>.
- 3 Bodo Weber, "The EU-Turkey Refugee Deal and the Not Quite Closed Balkan Route" (*Marrëveshja e refugjatëve BE-Turqi dhe Rruga Ballkanike jo e mbyllur*) (Sarajevë: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2017), <http://www.democratizationpolicy.org/summary/eu-turkey-refugee-deal-and-the-not-quite-closed-balkan-route/>.
- 4 "Ballkani Perëndimor" i referohet rajonit që përfshin shtetet e Shqipërisë, Bosnjë-Hercegovinës, Kroacisë, Malit të Zi, Kosovës, Maqedonisë së Veriut dhe Serbisë. Ndërsa Kroacia është përjashtuar shpesh nga Ballkani Perëndimor, duke pasur parasysh anëtarësimin e saj në Bashkimin Evropian, historia e fundit e luftës dhe marrëdhëniet e vendit me vendet fqinje të Ballkanit Perëndimor tregojnë lidhjet e vazhdueshme dhe ndikimin e saj në rajon.
- 5 Francisco de Borja Lasheras, Vessela Tcherneva dhe Fredrik Wesslau, "Return to Instability: How Migration and Great Power Politics Threaten the Western Balkans" (*Kthimi te paqëndrueshmëria: Si e kërcënojnë Ballkanin Perëndimor migracioni dhe politikën e fuqive të mëdha*) (Londër: Këshilli Evropian për Marrëdhëniet me Jashtë, 2016), https://ecfr.eu/publication/return_to_instability_6045.
- 6 Sipas UNHCR-së. Serbia kishte "3180 persona të regjistruar rishtazi në janar 2021 (krahasuar me 1695 në shkurt 2019) dhe 2273 në shkurt 2021 (krahasuar me 2633 në shkurt 2020)." Shihni: "UNHCR Serbia Monthly Update, January – February 2021" (Përditësimi mujor i UNHCR-së në Serbi, janar – shkurt 2021), *Komisioneri i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët*, 12 mars 2021.

nga Afrika dhe Lindja e Mesme",⁷ e intensifikuar nga disa lëvizje të ekstremit të djathtë dhe kundër lëvizjeve të imigrantëve⁸—dhe diskriminimi ndaj popullatës rome, aktorët e ekstremit të djathtë në Serbi nuk u referohen tensioneve racore haptazi në retorikën e tyre, siç bëjnë disa grupe të ekstremit të djathtë në Evropën Perëndimore ose në SHBA. Në vend të kësaj, retorika e ekstremit të djathtë në Serbi mbetet e përqendruar te zhgënjimet me klasën politike, nacionalizmi etnik dhe ndjenjat kundër pakicave të mbështetura nga shqetësimet për zbehjen e identitetit kombëtar serb. Në këtë sfond, ardhja e migrantëve nga jashtë rajonit të Ballkanit Perëndimor në Serbi duket se ka nxitur një rigrupim të aktorëve të ekstremit të djathtë dhe u ka dhënë atyre mundësinë që të riformulojnë axhendën e tyre larg pozicioneve të nacionalizmit etnik të kohës së luftës që datojnë që nga konfliktet e viteve 1990 dhe ta orientojnë drejt një diskursi të "evropianizuar", duke theksuar prejardhjen evropiane dhe luftën e përbashkët kundër "të huajit".⁹ Një "evropianizim" i tillë i manifestuar në Ballkan si shqetësime për numrin e madh të migrantëve dhe refugjatëve po popullarizohej në diskursin e përditshëm të ekstremit të djathtë evropian. Ekstremi i djathtë serb mësoi dhe përvetësoi strategjitë evropiane dhe, në disa raste, edhe u trajnua nga aktorë evropianë të ekstremit të djathtë.¹⁰

Ky raport shqyrton se si "kriza e migracionit" ndikoi dhe u përdor nga ekstremistët e djathtë në Serbi përmes analizës së detajuar të tendencave dhe veprimtarive aktuale dhe të reja të ekstremit të djathtë në vend. Duke u mbështetur në hulumtimet e mëparshme të kryera nga autori,¹¹ ky raport zbulon se lëvizja e njerëzve nga Lindja e Mesme, Azia Jugore dhe Afrika përmes Ballkanit Perëndimor dhe shpërngulja e tyre e zgjatur në rajon krijoi një fenomen të ri rreth të cilit ekstremistët dhe organizatat e ekstremit

7 Anti-Defamation League, "The Great Replacement: An Explainer" (Zëvendësimi i Madh: Shpjegim) *Anti-Defamation League*, <https://www.adl.org/resources/backgrounders/the-great-replacement-an-explainer>.

8 Po aty.

9 Duke shkruar lidhur me këtë fenomen, Florian Bieber vëren se "Bërthama ideologjike e evropianizmit përfshin identitetet kombëtare dhe është e bazuar fort në një kuptim qytetëruës të Evropës si një kontinent i të krishterëve të bardhë me histori dhe vlera kulturore të përbashkëta. Ky kuptim përjashton detyrimisht ata që nuk janë me prejardhje evropiane." Për më shumë, shihni: Florian Bieber, "How Europe's Nationalists Became Internationalists" (Si nacionalistët e Evropës u bënë internacionalistë) *Foreign Policy*, 30 nëntor 2019, <https://foreignpolicy.com/2019/11/30/how-europes-nationalists-became-internationalists/>.

10 Jelena Cosic, Lawrence Marzouk dhe Ivan Angelovski, "British Nationalist Trains Serb Far-Right for Online War" (Nacionalisti britanik trajnon ekstremin e djathtë serb për Luftën në Internet) *Balkan Insight*, 1 maj 2018, <https://balkaninsight.com/2018/05/01/british-nationalist-trains-serb-far-right-for-online-war-04-30-2018/>.

11 Marina Lažetić, "Migration Crisis and the Far Right Networks in Europe: A Case of Serbia" (Kriza e migracionit dhe rrjetet e djathta ekstremiste në Evropë: Rasti i Serbisë) *Journal of Regional Security* 13, nr. 2 (2018): 1-48, <https://doi.org/10.5937/jrs13-19429>.

të djathtë arritën të organizonin dhe mobilizonin mbështetje, si brenda rajonit, ashtu edhe nëpërmjet lidhjeve të forcuara me ekstremin e djathtë botëror.

Raporti fillimisht paraqet analizën e modeleve të rëndësishme që lidhen me ekstremizmin e djathtë në Serbi dhe më tej shqyrton rolin dhe ndikimin e "krizës së migracionit" në aktivitetin e ekstremit të djathtë në vend gjatë periudhës 2015-2020. Gjatë këtij trajtimi, raporti shqyrton gjithashtu shkallën në të cilën retorika kundër imigrantëve është integruar në reagimet e ekstremit të djathtë ndaj dinamikave të tjera sociale dhe politike aktuale dhe të reja—kryesisht ndaj pandemisë COVID-19 dhe euroskepticizmit.

Migracioni: Një kornizë e re për një fenomen të vazhdueshëm

Organizimi mes ekstremit të djathtë serb dhe qëndrimet ideologjike brenda saj kanë qenë historikisht të rrënjosura thellë në idenë e nevojës për të mbrojtur "identitetin kombëtar" të Serbisë nga armiqtë e perceptuar. Ndërkohë që roli i "armikut" u është veshur entiteteve të ndryshme përgjatë dekadave, vitet e fundit brenda ekstremit të djathtë serb është shfaqur një narrativë e fortë kundër imigrantëve dhe refugjatëve, duke i portretizuar ata si entitete, kultura dhe vlerat e të cilave kërcënojnë popullin serb dhe identitetin e tij.¹² Kjo dinamikë është disi e ngjashme me narrativat e ekstremit të djathtë që janë shfaqur në vende të tjera të Ballkanit, si p.sh. Bosnjë-Hercegovina.¹³ Këta refugjatë dhe migrantë "të rinj" konsiderohen nga ekstremi i djathtë serb si të ndryshëm nga refugjatët prej vendeve të tjera të rajonit si Bosnja dhe Shqipëria. Për ekstremin e djathtë serb, refugjatë të tillë nga jashtë rajonit konsiderohen si më radikalë në aspektin fetar (p.sh. praktikues të "islamizmit joliberal") dhe si të tillë janë një kërcënim më i madh për Serbinë.¹⁴

12 Ivica Petrovic, "Srpski Desničari Vode Kampanju Preko Leđa Migranata" *DW*, 20 shkurt 2020, <https://www.dw.com/sr/srpski-desni-%C4%8Ddari-vode-kampanju-preko-le%C4%91a-migranata/a-52445721>.

13 Sead Turčalo and Hikmet Karčić, "The Far Right in Bosnia and Herzegovina: Historical Revisionism and Genocide Denial" (Ekstremi i djathtë në Bosnjë-Hercegovinë: Revizionizmi historik dhe mohimi i gjenocidit) *Balkan Insight*, gusht 2021, https://balkaninsight.com/wp-content/uploads/2021/08/The-Far-Right-in-Bosnia-and-Herzegovina_preview_without-IRI-logo.pdf.

14 Vladimir Vuletic, "Impacts of the Migration Crisis on Local Governments and Communities in Serbia and Possibilities for Integration" (*Ndikimet e krizës së migracionit në qeveritë dhe komunitetet lokale në Serbi dhe mundësitë për integrim*) (Beograd: Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim, 2016), https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNDP_SRB_Advocacy_Report_EN_Crisis_fin2_0.pdf.

Migracioni i gjerë i njerëzve që vijnë në Ballkanin Perëndimor, kryesisht për shkak të konfliktit në Siri, u krijoi aktorëve të ekstremit të djathtë në Serbi një mundësi për t'u lidhur me pikat dhe axhendat e diskutimit të ekstremistëve të djathtë në botë kundër imigracionit.¹⁵ Që nga ajo kohë, aktorët evropianë të ekstremit të djathtë kundër imigracionit jo vetëm që kanë vizituar Serbinë, por edhe kanë ofruar trajnime për homologët e tyre serbë se si të organizohen, si të bëjnë fushatë kundër imigracionit dhe si të përdorin në mënyrë më efektive mediat për të promovuar platformat e tyre.¹⁶ Përfshirja e këtyre aktorëve të jashtëm thuhet se kontribuon në polarizimin e mëtejshëm të shoqërisë serbe, duke krijuar një atmosferë të përgjithshme frike mes vendasve ndaj "fqinjëve të rinj" të tyre (migrantët), prej të cilëve kanë frikë se do të imponojnë mënyrat e jetesës dhe kulturat e tyre të jashtme në komunitetet serbe.¹⁷ Protestat kundër imigracionit të udhëhequra nga ekstremi i djathtë dhe aktivitete të tjera kanë kontribuar gjithashtu në rritjen e sigurisë ndaj migracionit në Serbi, çka karakterizohet nga masa më të rrepta kufitare dhe prania e ushtrisë brenda qendrave të azilit për migrantët. Në një vend ku politikat e migracionit jo vetëm që janë miratuar rishtazi, por as nuk zbatohen në mënyrë të njëtrajtshme, dhe ku gjendja e demokracisë dhe e sundimit të ligjit mbetet e pasigurt, këto protesta, aktivitete dhe ligje paraqesin një rrezik potencial për sigurinë e popullatës vendase, por edhe të vetë migrantëve dhe refugjatëve, pasi axhendat dhe veprimet kundër imigracionit forcojnë grupet e ekstremit të djathtë, të cilët tashmë thuhet se përbëjnë një kërcënim për liritë e qytetarëve.¹⁸

Një krizë në përkeqësim: Ndikimi i pandemisë

Situata e pasigurt e disa mijëra migrantëve që kishin ngecur në Ballkan në përpjekje për të arritur në Evropën Perëndimore, së bashku me intensifikimin e fushatave kundër imigrantëve, është përkeqësuar më tej nga COVID-19. Ndërsa pandemia ka përkuar me një rritje të retorikës kundër imigrantëve në nivel

15 Lažetić, "Migration Crisis and the Far Right Networks in Europe" (Kriza e migracionit dhe rrjetet e ekstremit të djathtë në Evropë).

16 Cosic, Marzouk dhe Angelovski, "British Nationalist Trains Serb Far-Right for Online War" (Nacionalisti britanik trajnon ekstremin e djathtë serb për Luftën në Internet).

17 Grupa 484, "Migracijski Izazovi, Lokalne Politike", aksesuar më 25 korrik 2021, https://www.grupa484.org.rs/h-content/uploads/2020/04/Migracijski_izazovi_lokalne_politike_ucesce_gradjana-grupa-484.pdf.

18 Maja Živanović dhe Ognjen Zarić, "Širenje Neistina o Migrantima u Srbiji" *Radio Slobodna Evropa*, 10 nëntor 2020, <https://www.slobodnaevropa.org/a/lazne-vesti-o-migrantima-i-izbeglicama-srbija/30940207.html>.

global, me efektin e integritit të disa ideve dhe diskursit të ekstremit të djathtë,¹⁹ Serbia zbatoi disa nga masat më të rrepta për të frenuar shpërthimin e COVID-19,²⁰ disa prej të cilave u zbatuan në mënyrë joproporcionale për migrantët dhe refugjatët.²¹ Për shembull, gjatë orës policore të vendosur nga qeveria serbe në vitin 2020, migrantët u ndaluan të largoheshin nga qendrat e azilit pavarësisht arsyes. Ndonëse kjo politikë ishte në përputhje me masat më të gjera në Serbi që kufizonin edhe lëvizjen e qytetarëve, në qendrat e azilit dhe pritjes u dërguan ushtarë për të ruajtur migrantët. Si kufizimet në lëvizjen e migrantëve jashtë qendrave, ashtu edhe prania e ushtrisë në ato qendra vazhduan edhe pasi masat mbrojtëse u lehtësuan për pjesën tjetër të popullsisë. Dërgimi i forcave ushtarake në qendrat e azilit u justifikua nga presidenti i Serbisë si një mjet për të siguruar "mbrojtje" për popullsinë vendase.²² Lëvizjet e ekstremit të djathtë, si Patrullat e Popullit (Narodne Patrole) dhe "Levijatan", një organizatë raciste e ekstremit të djathtë që vepron nën maskën e mbrojtjes së të drejtave të kafshëve, të cilat u bënë të njohura pas pandemisë, zbatuan gjithashtu masat e tyre "mbrojtëse". Në pretendimin e ndërhyrjes atje ku shteti kishte dështuar të mbronte dhe të ofronte siguri për popullin serb, në vitin 2020, këto grupe dërguan burra të veshur me të zeza për të terrorizuar si migrantët, ashtu edhe anëtarët e komunitetit vendas.²³

19 Sipas hulumtimit të kryer nga Rrjeti i Inovacionit Psikologjik, 75% e qytetarëve serbë kanë qëndrim negativ ndaj migracionit dhe më shumë se një e katërta e qytetarëve besojnë se media krijon ndjenja kundër imigrantëve duke theksuar rreziqet ndaj sigurisë që paraqesin migrantët për popullsinë vendase. Rreth 40% e qytetarëve besojnë në teoritë e konspiracionit që lidhen me migrantët. Shihni: Jovana Bjekić, Marko Živanović, Maša Vukčević Marković, Milica Ninković dhe Irena Stojadinović, *Stavovi Prema Migrantima I Izbeglicama u Srbiji* (Psychological Innovation Network, qershor 2020), https://psychosocialinnovation.net/wp-content/uploads/2020/08/Stavovi-prema-izbeglicama-i-migrantima_2020.pdf.

20 Milica Vojinovic, "Serbia's COVID-19 Lockdown Takes an Authoritarian Turn" (Izolimi i Serbisë për COVID-19 merr një kthesë autoritare) *Organized Crime and Corruption Reporting Project*, 2 prill 2020, <https://www.occrp.org/en/daily/11992-serbia-s-covid-19-lockdown-takes-an-authoritarian-turn>.

21 Marija Antić dhe Danica Santić, "Serbia in the Time of COVID-19: Between 'Corona Diplomacy', Tough Measures and Migration Management" (Serbia në kohën e COVID-19: Midis 'diplomacisë për Corona-n', masave të ashpra dhe menaxhimit të migracionit) *Eurasian Geography and Economics* 61, nr. 4-5 (2020), <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15387216.2020.1780457>.

22 Veljko Popović, "Vučić Poslao Vojsku Na Migrante, Analitičari Tvrdе - Predizborni Marketing" *Glas Amerike*, 16 maj 2020, <https://www.glasamerike.net/a/vojska-srbije-migranti-vucic-sid-ejds-lunic-bcpb/5422555.html>.

23 Radio Slobodna Evropa, "Nevladine organizacije upozorile na rast ksenofije prema migrantima u Srbiji" *Radio Slobodna Evropa*, 10 dhjetor 2020, <https://www.slobodnaevropa.org/a/30993655.html>.

Euroskepticizmi: Forcimi i axhendës së ekstremit të djathtë serb

Mosinteresimi i dukshëm i BE-së për integrimin e disa vendeve të Ballkanit Perëndimor në Bashkimin Evropian ka ngjallur një ndjenjë "braktisjeje" të rajonit, e cila është e pranishme në disa diskurse sociale dhe politike në Serbi. "Kriza e migracionit" së bashku me pandeminë kanë përkeqësuar ndjenjën se Bashkimi Evropian e braktisi Ballkanin Perëndimor duke e lënë të vetëm në zgjidhjen e çështjes së migracionit ndërkohë që BE-ja i siguroi kufijtë e saj.²⁴ Perceptime të tilla për BE-në mendohet se po u hapin hapësirë fuqive të tjera të jashtme që të shpallin interesat dhe ndikimin²⁵ e tyre dhe janë forcuar nga përfaqësuesit e lartë politikë, duke përfshirë presidentin e Serbisë, Aleksandar Vuçiç, i cili në deklaratat e fundit ka aluduar për "braktisjen" e Serbisë²⁶ nga BE-ja, duke theksuar mbështetjen që Serbia mori nga partnerët e tjerë të jashtëm—Rusia dhe Kina. Hulumtimet sugjerojnë se deklaratat e presidentit, të gërshetuara me informacionin e kufizuar dhe kontrollin e rreptë të medias prej qeverisë vitet e fundit, kanë pasur një ndikim të fortë te qytetarët e Serbisë, shumica e të cilëve besojnë se Kina dhe Rusia përfaqësojnë të vetmit "miq të vërtetë" të Serbisë.²⁷ Besimi se përparimi demokratik dhe integrimi në BE po humbasin vrellin, shoqëruar me besimin se Rusia dhe Kina janë të vetmit partnerë të vërtetë të popullit serb, është promovuar më tej përmes fushatave të fuqishme në media dhe në internet që mbështesin narrativat e ekstremit të djathtë.²⁸

24 Emilio Cocco, "Where is the European Frontier? The Balkan Migration Crisis and its Impact on Relations between the EU and the Western Balkans" (Ku është kufiri evropian? Kriza e migracionit në Ballkan dhe ndikimi i saj në marrëdhëniet midis BE-së dhe Ballkanit Perëndimor) *European View* 16, nr. 2 (2017): 293-302, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1007/s12290-017-0471-5>.

25 de Borja Lasheras, Tcherneva, and Wesslau, *Return to Instability (Kthimi te paqëndrueshmëria)*.

26 Nedeljnik, "Samo Kina Može Da Nam Pomogne, Evropska Solidarnost Ne Postoji..." *Nedeljnik*, 15 mars 2020, <https://www.nedeljnik.rs/samo-kina-moze-da-nam-pomogne-evropska-solidarnost-ne-postoji/>.

27 Instituti i Çështjeve Evropiane, "Istraživanje Javnog Mnjenja – Stavovi Građana Srbije Prema Rusiji" *Instituti i Çështjeve Evropiane*, 21 maj 2020, <https://iea.rs/en/blog/2020/05/21/istrazivanje-javnog-mnjenja-stavovi-gradjana-srbije-prema-rusiji/>.

28 Paul Stronski dhe Annie Himes, "Russia's Game in the Balkans" (*Loja e Rusisë në Ballkan*) (Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2019), <https://carnegieendowment.org/2019/02/06/russia-s-game-in-balkans-pub-78235>.

Rreth autores

Marina Lažetić është doktorante në "Fletcher School" dhe studiuese e migracionit dhe ekstremizmit. Puna e saj kërkimore fokusohet në mbrojtjen e popullatave në lëvizje dhe të kuptuarit e përdorimit të migracionit si një mjet nxitës i lëvizjeve të ekstremit të djathtë. Marina është Drejtoreshë Ekzekutive e "Initiative on Forced Displacement" (Iniciativa për Shpërnguljen e Detyruar) në Universitetin e Bostonit ku ajo kryen hulumtime, menaxhon katër programe mbi pedagogjinë dhe hulumtimin mbi shpërnguljen e detyruar (në Kolumbi, Liban, Ugandë dhe Teksas, SHBA) dhe drejton programe virtuale globale shkëmbimi për studentët, të diplomuarit, studiuesit dhe edukatorët. Ajo gjithashtu menaxhon Projektin "Refugees in Towns Project" (Refugjatët në Qytet), ku punon me një ekip të madh studentësh të "Fletcher School" për shkrimin e rasteve studimore mbi integrimin në qytete anembanë botës. Marina ka punuar më parë për organizata dhe institucione jofitimprurëse si "Open Society Foundations" (Fondacionet e Shoqërisë së Hapur), "Belgrade Center for Security Policy" (Qendra e Beogradit për Politikën e Sigurisë) dhe "Doctors Without Borders" (Mjekët pa Kufij). Ajo ka B.A. (diplomë Bachelor) në të drejtat e njeriut dhe sociologji nga "Bard College" dhe Master of Arts in Law and Diplomacy (diplomë Master të arteve në drejtësi dhe diplomaci) nga "Fletcher School of Law and Diplomacy".

RESOLVE NETWORK

better research • informed practice • improved policy on violent extremism •

www.resolvevet.org

"RESOLVE" e ka selinë në "U.S. Institute of Peace" (Instituti i Paqes i SHBA-ve) dhe mbështetet në trashëgiminë dhjetrvjeçare të angazhimit të thellë të Institutit në komunitetet e përfshira nga konflikti.

